

ısıtmanın yeni tasarlanacak enerji politikalarına etkileri ortaya konuluyor. Dünyadaki uluslararası girişim ve düzenlemeler, Kyoto Protokolü, İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi gibi diğer düzenlemeler tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'nin de geleceğe yönelik enerji politikalarını etkileyeceği için bu bağlamda önce dünyadaki enerji genel anlamda inceleniyor, Türkiye'nin geleceğine yönelik enerji politikaları için çıkarımlarda bulunuluyor.

Üçüncü bölümde Türkiye'nin enerji politikaları daha yakından inceleniyor. Politikaların incelendiği bu bölümü politika tasarımı yapmak için en önemli girdilerden biri olan enerji tüketim projeksiyonu yapılan dördüncü bölüm takip ediyor. Son bölümde ise çalışmanın genel politika tasarımı çıkarımları ele alınıyor.

MÜHENDİSLİK MİMARLIK ÖYKÜLERİ- IV

Hazırlayan ve Yayımlayan: Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
ISBN: 978-9944-89-975-8
Sayfa: 200

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) tarafından, ilki 2004 yılında basılan "Mühendislik Mimarlık Öyküleri"nin dördüncüsü Nisan 2010 basımıyla okuyucusuyla buluştu.

TMMOB'nin kuruluşunun 50. yılında yayımlanmaya başlayan, okuyucunun yoğun ilgisi üzerine seriyi oluşturan ilk 3 kitabın ikinci baskılarının ardından, kitabın son serisi olan "Mühendislik Mimarlık Öyküleri- IV", geçen yıl yitirdiğimiz Orman Mühendisi Sümmani Can'ın anısına ithaf edildi. Nisan 2010 tarihinde yayımlandı.

Kitabın sunuş yazısında, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, bugüne kadar "Mühendislik Mimarlık Öyküleri" kitaplarının bir açıdan Cumhuriyet'in kuruluşunun ilk yıllarında, ilk atölyelerden, fabrikalardan; ilk yollardan, ilk barajlardan bugüne gelen bir ülkenin öyküsü olduğunu belirtiyor. Soğancı, yayımlanan öykülerin, başlangıçta çokça gösterilen emeğin, çabanın, fedakarlıkların, alın terinin öyküleri olduğunu vurgulayarak, kitaba ilişkin görüşlerini şöyle dile getiriyor:

"Bugün, kamusal değerlerin, fabrikaların, tesislerin tasfiye edildiği, zarar ettirilerek yok pahasına satıldığı, halka ait olanların sermayeye devredildiği, özelleştirildiği neoliberalizm çağında bu öyküler çok daha anlamlı. Ülkemizin içinden geçtiği kapitalist küreselleşmeye eklenme sürecinde geleceğimize sahip çıkabilmemiz için, yaratılan değerlerimize sahip

çıkarmamız çok önemli. Mühendislik Mimarlık Öyküleri ile bu konuda biraz olsun bir bilinç yaratabiliyorsak ne mutlu bizlere."

Mühendislik Mimarlık Öyküleri- IV kitabının Yayın Koordinatörü Mahmut Kiper de, yazdığı önsözde, şöyle diyor:

"Bu dört kitapta toplam 51 öykü yer alıyor. Öykülerde Cumhuriyet'e can vermiş bazı sanayi tesisleri ve kuruluşlar, mühendislik mimarlık alanlarına öncülük yapmış üstatlarımız, kimi sektörlerin gelişimleri, önemli bazı Ar-Ge öyküleri ile ülkemiz için değerli bazı projeler anlatıldı. Bu öykülerin büyük bir kısmında, umutlarla başlayan, büyük özverilerle gelişen, başarılarla yoluna devam edebilecek işletmelerin hazin sonları ya da başarılarının, isimsiz kahramanlarının hiç beklemedikleri bu son karşısındaki şaşkınlıkları vardır.

Mühendislik Mimarlık Öyküleri'nin yazılı hafızası oldukça zayıf olan ülkemizin belleğine önemli bilgi ve belgeler sunulması bakımından çok önemli bir işlev gördüğü muhakkaktır. Ancak bunun da ötesinde öyküleri anlatılan kurum, işletme, proje ya da insanın toplumla, ülkeyle ve diğer insanlarla olan duygu bağlarının da yazılarda oldukça öne çıkarıldığı görülmektedir. Böylece öyküye konu olan unsurların insan, toplum ve ülke için önemi ve anlamı yanında yok edildiklerinde ya da aramızdan ayrıldıklarında da neleri kaybettiğimiz daha iyi kavranabilir.

Mühendislik Mimarlık Öyküleri serisi TMMOB yöneticilerinin sıkça dile getirdiği bir gerçeği, aslında bugünkünden çok daha farklı bir Türkiye'nin mümkün olduğunu ve bunun için yapılması gerekenleri tarihsel bir kurgu içinde ortaya koyuyor. Türkiye'nin önemli bir sanayi geçmişi olmadığını, bu nedenle geçmişe bir sünger çekip, geleceğe bakılması gerektiğini, o geleceğin de ancak küreselleşmenin ve serbest piyasanın bir oyuncusu olmakla gerçekleşebileceğini savunanlara, hem de elde avuçta bir şey yokken oldukça hızlı bir gelişmenin bağımsız, kendimize has planlarla ve kendi gücümüzle mümkün olabileceğini gösteren pek çok öykü yer aldı bu kitaplarda. Ve bu öyküler, o gün, o koşullarda başarılanların bugün yapılamamasının mazereti olamayacağını en açık delilleri oldular."

Mühendislik Mimarlık Öyküleri serisinin yeni kitabında, 12 ilginç öyküye yer veriliyor. Cumhuriyetin ilk yıllarından bugüne yaşanan dönemin anlatıldığı kitapta; "Tarih Olmasın, Tarihi Kalsın Haydarpaşa Garı 100 Yaşında", "Paydossuz Bir Yaşam: Selahattin Şanbaçoğlu", "Türkşeker Makina Fabrikalarının 85 Yıllık Tarihi", "T-Cetveli'nin Hikayesi", "Bir Ar-Ge Öyküsü", "Madeniyet Hamurunu Yoğuran Kuruluş: SEKA", "Madenlerde Çalıştırılan Son Katır", "Cumhuriyetin Maden İşleme Mektebi: ETİBANK", "Zingal Şirketi, Zindan ve Çangal Ormanı İle Sanayileşme Girişimi Olarak Ayancık Kereste Fabrikası", "Gıdı Gıdı", "Zonguldak Limanı" ve "Yöneylem Araştırması Serüvenim: Bir Bilimsel Gelişimin Transferi" başlıklı öyküler okuyucunun ilgisine sunuluyor.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI'NDAN E-KİTAP'LAR

EMO 42. Dönem'de bir yayın portalı oluşturuyor. Bu yayın portalı üzerinde, daha önce de sürdürmekte olduğumuz, basılı dergilerimizin İnternet sürümleri, basılı kitaplarımızın tanıtımları ve çevrim içi satın alma olanakları ile doğrudan İnternet üzerinden bilgisayarınıza indirebileceğiniz e-kitapları çok düşük bedellerle edinebilmeye olancağına sahip olacaksınız.

İnternet sitemiz üzerinden e-kitap dağıtım hizmetini, yakında hizmete girecek olan EMO Yayın Portalı'nın öncülü olan, sitemizin yayın bölümünde yer alan e-kitaplarla uzunca bir süredir veriyorduk. Yayınlarımızı izleyenler hatırlayacaktır, ilk e-kitabımız, EMO üyesi Arif Künar'ın "Neden Nükleer Santrallere Hayır" kitabının PDF baskısıydı. Hükümetin Akkuyu'da nükleer santral kurma inadı maalesef hala kırılmadı. Dört yıl önce bastığımız bu kitap hala güncel!

EMO'nun İnternet sitesi üzerinden hizmete girecek olan EMO Yayın Portalı da bir çok e-kitapla hizmete açılacak. Şu anda yayına hazırlanmakta olan Elektrik Tesisat Notları, on farklı PDF dosyası olarak hazırlanıyor. Notların bütünü, geçen sene yitirdiğimiz Elektrik Mühendisi Mehmet Turgut Odabaşı'nın, Group Schneider Elektrical Design Guide ve Industrial Electrical Network Design Guide, Chevron Company Electrical Manual, Siemens Electrical Installation HB, ABB Electrical HB ve Electrical Motor Guides ile Soft Starter HB, Telemecanique Group'un Technical and Application Guidance for Contractors, NAVFAC'in Electrical Engineering Design Criteria, Mehmet İnan'ın Orta Gerilim Şebekeleri vb. bir çok kaynaktan yararlanarak ve daha önemlisi, senelerce elektrik mühendisi olarak çalıştığı BOTAŞ'tan edindiği deneyimlerin yardımıyla yazdığı yazılardan derlendi. Yazdıklarının önemlice bir kısmı Elektrik Tesisat Mühendisleri Dergisi ile Kaynak Elektrik ve 3e Electrotech dergilerinde senelerce yayınlandı. Sağlığında notlarının bir kısmı derlenerek "Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri El Kitabı" Bileşim Yayınları'ndan yayımlanmıştı. En büyük isteği elinde biriktirdiği notlarını, deneyimlerini, kendi meslek örgütü EMO aracılığı ile yayımlamaktı. Bu niyetin gerçekleştirilmesi için, İstanbul Teknik Üniversitesi Elektrik Mühendisliği'nden okul arkadaşı Orhan Örucü'nün de çabaları ile kitap başlıkları ve konular belirlendi. Bu çalışmayla, geçen yıl yitirdiğimiz Mehmet Turgut Odabaşı'nın deneyimlerini, birikimlerini gelecek kuşaklara aktarabilmeyi umut ediyoruz.

Turgut Odabaşı'nın notlarının bir kısmı, dergilerde yazdıkları ve yararlandığı kaynaklar taranarak, e-kitap olarak derleniyor. İlk beş bölüm hazırlığı tamamlanmış bulunuyor. İlk bölüm, bir elektrik tesisat projesinin başlangıç fazı olan temel tasarım safhasını konu alıyor. Elektrik tesisleri tasarımında göz önüne alınması gereken temel esaslar, yüklerin belirlenmesinden başlayarak temel tasarım ve projelendirme, içinde şebeke yapısının, kısa devre akımlarının, güçlerin, transiyenlerin, harmoniklerin, jeneratörün, trafoların, koruma sistemi vb. tüm detayların belirlendiği detay tasarımın anlatıldığı "Dizayn Prosedürü" başlıklı birinci bölüm, 75 sayfa yer tutuyor.

"Tesis Yükleri ve Besleme Sistemine Etkileri" başlıklı ikinci bölümde ise, enkandesan, floresan lambalar, deşarj lambalı armatürler, asenkron motorlar, ark ocakları, endüksiyon

ocakları, direnç ocakları, elektrikli buhar jeneratörleri, mikro dalga araçlar, hassas elektronik araçlar, bozunmalar, kompansasyon ve bağlantı hesaplarını da içeren direnç kaynak makinalarının detaylandırıldığı konuları kapsıyor. Bu bölüm toplam 60 sayfadan oluşuyor.

"Şebeke Konfigürasyonu" ile ilgili üçüncü bölümde, dağıtım şebekelerinin genel yapı tipleri, şebeke konfigürasyonunun belirlenmesi için işlem sırası, tesis besleme şekli, dağıtım gereklilikleri, hatalar, kısa devreler, yük darbeleri, yük darbelerinin azaltılması için neler yapılması gerektiği, yüksek gerilim (YG) indirici istasyonların konfigürasyonları, orta gerilim (OG) dağıtım merkezleri, OG panoları, OG şebeke yapıları, alçak gerilim (AG) şebeke yapıları, AG panoları vb. konular 90 sayfa içerisinde ayrıntılandırılıyor.

"Güç Kalitesi" ile ilgili dördüncü bölüm, 150 sayfadan oluşuyor. Bu bölümde, güç kalitesini düşüren şebeke bozukluklarının nedenleri, frekans değişimleri, aşırı gerilimler, gerilim çökmeleri, endüstriyel şebekelerdeki karışıklıklar, fliker olayı, endüstriyel şebekelerde dinamik stabilite, asenkron makinalar, alçak gerilim TN sistemleri, harmoniklerin etkisi vb. konular yer alıyor.

"Güç Kaynakları" ile ilgili beşinci bölüm ise 180 sayfa civarında bir içerikten oluşuyor. Genel dağıtım şebekesinden güç temini, jeneratörler, jeneratör grupları, acil besleme, transfer şekilleri ve senkronizasyon, tiplerinden başlayarak, sargıları, güçleri, bağlantıları vb ile transformatörler, çeşitlerinden, çalışma ilkelerine, bağlantıları ve tamamlayıcı ekipmanlarına kadar UPS'ler bu bölümde ele alınıyor.

"İletkenlerin Boyutlandırılması" üzerine olan ve 250 sayfayı aşan altıncı bölüm, kablolar, kabloların özellikleri, tesis edildikleri ortamlar, toprakta ya da havada özellikleri, kablo taşıyıcıları ve tutucularına kadar hemen her şeyi kapsamakta.

Hazırlanması devam eden "Elektrik Motorları ve Tahrik Sistemleri" konulu yedinci bölüm ise yine 200 sayfaya yakın bir e-kitap olacak. Sekizinci bölüm "Kısa Devre Hesapları", 9. bölüm ise YG ve OG Koruma Sistemleri üzerine konuları içerecek.

EMO Yayın Portalı için hazırlanan e-kitaplardan bir diğer dizi ise IDC Technologies'in ek kurs materyali olarak hazırlanmış olduğu notlardan derlenerek Elektrik, Elektronik, Enstrümantasyon ve Komünikasyon alanlarında hazırlanmış e-kitapçıklar olacak. İlki, Elektronik Notları: 8 bin 86 mimarisiyle bellek yapıları, görüntü sistemleri, adresleme ve veri yollarının mantığı ile kişisel bilgisayarlar konu ediliyor. Sayısal ve Analog Sinyaller, birbirlerine dönüştürülmesi, DSP sistemlerinden söz edilen kitap, bir terimler sözlüğü, kısaltmalar ve formüllerin içerildiği ekler bölümü ile sona eriyor. Elektrik Notları, yine yüz sayfanın üzerinde bir el kitabı mantığı ile hazırlandı. İçerik olarak güç kalitesi, güç kalitesi için elektrik koruma sistemleri, tali istasyonların otomasyonu vb. ile bir terimler sözlüğü ve elektrik konusu dahilinde formüllerin kapsandığı ekleri içermekte.

"Komünikasyon Notları" e-kitabı ise; veri iletişimi, endüstriyel ağ oluşumu, TCP-IP, fiberoptik iletim vb. konuları içermekte. Yine terimler sözlüğü ile komünikasyon alanında formüllerin içerildiği ekleri ile 120 sayfayı bulan bir kitap. Notların sonuncusu ise "Enstrümantasyon Notları". Bu e-kitapta ise programlanabilir lojik kontrolörler, SCADA, telemetri ve proses kontrolünün temelleri ile veri edinimine dönük kısa bilgiler paylaşılmaktadır.